

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno K 25—
polletno K 12:50
četrtletno K 6:30
mesečno K 2:10
Za Nemčijo:
celoletno K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četerostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 82.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 13. aprila 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vlijudno va-
bimo na novo naročbo, stare p. n.
naročnike pa, katerim je potekla
koncem meseca naročnina, prosimo,
da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:
celoletno K 25—
polletno „ 12:50
četrtletno „ 6:30
mesečno „ 2:10

Za Nemčijo:

celoletno K 28—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30—.

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Prvi dan volilnega boja.

Silijo nam v pero besede zado-
voljstva in navdušenja nad krasnim
uspehom našega „velikega pondeljka“,
nad potekom prvega dne splošnega vo-
lilnega boja. Malodane po celi naši že
zeleneči Spod. Štajerski so se včeraj
zbrali na mogočnih javnih in zaupnih
shodih napredni narodni volilci, da si
izberejo može, v resnici „najboljše
izmed najboljših“, ki bodo v Gradcu
stali na braniku za naše narodne in
gospodarske interese. Zapišimo tu suh
rezultat včerajšnjega dne: shodi krasno
obiskani, navdušenje za odločno in do-
sledno volilno borbo splošno, to tem
bolj, ker našo narodno in strankarsko
zavest podžiga moralno zadoščenje, da
se imamo boriti proti narodnim škod-
ljivcem in rušilec miru, to tem bolj,
ker smo si ostali dosledni ne le v po-
štenem stremljenju za kompromisom,
temveč ker se je naše volilstvo zjedi-
nilo na kandidatno listo, v kateri se
živo zrcali naša zahteva: najboljše
izmed najboljših. Poglejmo si: velepo-
sestnik in trgovec Maks Berlig,
nadučitelj Franc Brinar, odvetn.
kand. in posestnik dr. A. Božič, po-
sestnik in kmet, potov. učitelj Franc
Goričan, zdravnik dr. Karba, odv.
kand. in posestnik dr. Vek. Kuko-
vec, posestnik Ivan Malus, obrtni-
k Ivan Rebek, odv. kandidat dr.
Gvido Sernec in veleposestnik Ja-
kob Zadravec — imena mož, ki
so se že odlikovali po svojem gospo-
darskem in političnem delu ne le v
stranki, temveč tudi v narodni celoti.
Poročila govoriše dovolj jasno, kako
sodi o njih volilstvo vseh stanov: ka-
kor predstavljajo oni vse stanove sp-
štajerskih Slovencev, tako jih je nav-
dušeno imenovalo za svoje zaupnike
vse spodnještajersko slovensko ljud-
stvo: kmetje, delavstvo, obrtniki, učitelji,
uradniki — vsi so bili navzoči
na shodih in vsi so si dali roke za
skupno delo v skupnem boju vprilog
zvo itv teh mož, ki nam naj zasigu-

rajo v Gradcu večje upoštevanje in
spoštovanje kakor smo ga uživali do-
sedaj. Dejstvo, da smo se v tako veli-
kem številu shodov pokazali in uvelja-
vili po celi deželi, nam kaže, da smo
dovolj močni za velikanski in težek
boj, ki nas čaka in katerega bodemo
z neumornim in vstrajnim delom častno
izvojevali. Na delo, na delo — nam
kličejo včerajšnji shodi in nam obenem
obetajo častno zmago.

Sijajen volilni shod narodne stranke v Žalcu.

Nismo dvomili in nismo se zmo-
tili o narodni zavednosti Savinjske do-
line. Volilni shod na velikonočni pon-
deljek je to zopet sijajno dokazal.
Komu se ni širilo srce, ko je videl to
ogromno udeležbo (velika Hodnikova
dvorana je bila nabito polna in še
zunaj na hodniku je bilo polno zbo-
rovalcev, cenili so jih na približno 600),
prišle so iz bližine kar cele vasi za-
vednih mož, a tudi oddaljeni okraj
volilnega okolja so bili po odličnih
možeh zastopani. Kdo bi ne gojil naj-
boljšega upa v bodočnost, ko je videl
vso to pestro množico, v ogromni ve-
čini kmeto ljudstvo, pomešano v lepi
slogi z obrtniki, trgovci, delavci, izo-
braženci, da, to je slovenski narod, or-
ganiziran v narodni stranki! Kdo se
ni veselil, ko so nastopali priprosti
kmetje kot govorniki in v premišljenih
besedah pretresali politični položaj,
kedaj se je še iz kmetijskih ust slišala
tako odločna beseda o potrebi disci-
pline: „Kakor skala bomo stali!“ in
tako pondarjanje, da se s ponosom pri-
znavaajo kot privrženci narodne stranke!

Toda k shodu! Shod je otvoril ob
pol 4. uri župan Širca kot predsed-
nik krajevnega odbora, pozdravil ude-
ležence, razložil, da voli po novi vo-
lilni reformi kmeto prebivalstvo v
naših krajih v dveh skupinah, tisti iz
okrajev Celje, Vransko, Gornjigrad,
Laško, ki plačujejo več ko 10 kron
davka, volijo v kmetijskih skupinah dva
poslanca, vsi drugi pa v splošni sku-
pini, ki obsega 11 okrajev, enega po-
slanca. Narodna stranka, je nadaljeval,
si je pošteno prizadevala doseči do-
govor ali kompromis za sedanje volitve,
toda voditelji duhovniške stranke, ki
se po krivici imenuje Kmečka zveza
(klici ogorčenja, Ne maramo je!) so
zavrnilo roko v spravo. „Slov. Gospo-
dar“ še ni ničesar storil za Savinjsko
dolino, kakor da je obrekoval vašega
poslanca (klici živijo Roblek!) uspehov
niso dosegli nobenih (medklici: Čepurja
so dosegli!). Kmetje, odločite se sami,
kaj je vaša volja, vaš sklep pa bodi
dokaz narodne zavednosti napredne
Savinjske doline v prid našemu kmetu!
K besedi se nato oglasi g. drž. posl.
Roblek, navdušeno pozdravljen, ki je
izvajal med drugim tako-le:

Častiti volilci! Torej vojska bo,
sicer ne krvava, temveč volilni boj, ki
pa vzlic temu prinese veliko razbur-
jenja, veliko potratu časa in s tem de-
narja. Kdo je temu kriv? Nismo boja
iskali, a se ga tudi ne bojimo (navdu-
šeni klici: Tako je!). Velika večina

zlasti kmetov je za mir in spravo
(klici: res je!), toda duhovniki so skle-
nili drugače. Pred dvema letoma se je
zbrala v tej dvorani vsa napredna Sa-
vinjska dolina in se na veličastnem
shodu uprla političnemu komandu. Zo-
pet ste danes tu, da si izberete iz
svoje sredine može, ki so vredni va-
šega zaupanja a tudi zmožni, da jim
naložite težko breme poslanstva. Go-
tovo jih najdete, potem pa se jih tudi
oklenite in zmaga ne bo le kandida-
tova, temveč tudi vaša! Klici navdu-
šenja so sledili tem besedam.

Nato se oglasi g. Miha Jošt, ve-
leposestnik iz Gotovelj, ki je s svojim
lepim in stvarnim govorom napravil
najboljši utis. Izrazil je ogorčenje nad
postopanjem voditeljev duhovn. stranke,
ki so vzlic splošnemu narodnemu stanju
in slabim letinam zavrnilo kompromis.
Rekli so: mi nočemo nobene sprave,
mi je ne potrebujemo, saj imamo do-
volj neumnih kmetov za seboj! Ali mi
naj to dopustimo? (klici: Nikdar!) Zato
smo se zbrali, da si izberemo kandi-
data. Vsak kmet je spoštovanja vreden,
toda, za deželni zbor je treba izo-
brazbe, da se ne osmešimo pred nem-
škimi poslanci. Zato predlagam v km.
skupini enega akademično izobraže-
nega, ki je izšel iz kmetijskih vrst in
živi v naježjem stiku s kmetijskim ljud-
stvom, to je g. dr. Karba, zdravnik
na Vranskem (navdušeni živio-klici),
drugi pa bodi kmet, ki ima izborno
strokovno izobrazbo, saj je kmetijski
potovalni učitelj, mislim gospoda Go-
ričana (dolgotrajno odobravanje.)

Za poslanca v splošni skupini
predlaga g. Štefančič iz Podloga
g. nadučitelja Brinarja iz Gotovelj
(Živio!)

Posestnik g. Golavšek predlaga
za kmeto skupino g. Mahneta in
pravi, da si lahko mi izberemo naj-
boljšega človeka, toda duhovniki ga ne
bodo priporočali, duhovniki pa lahko
postavijo tudi kako metlo, pa bo tudi
dobro. Potrebna pa je pri nas disci-
plina, mi bomo stali kakor
skala!

K debati se še oglasi g. Brinar,
ki pravi, da se še ni učitelja nikdar
kandidiralo, vnaprej ve, kako bodo
blatili ves učiteljski stan, zato si naj
volilci dobro premislijo.

Gosp. dr. Kukovec se spominja
prejšnjega poslanca dr. Hrašovca,
ki je bil naš izboren zastopnik (Res
je!) ki pa zdaj vkljub prigovarjanju
noče kandidirati, najbrž, ker se mu
studi sedanje politično stanje, ko se
hoče vreti vsakega še tako zmožnega
dr. Korošcu. Razumemo, toda obžalu-
jemo njegovo definitivno odklonitev,
zato predlagam, da se mu izreče
zahvala za vse, kar je storil. (Soglasno
odobravanje.) Težko bo stališče bodo-
čih slovenskih deželnih poslancev, 13
proti nemškim 74! Še težavneje bo za
napredne slovenske poslance, saj se da
iz raznih izjav sklepati, da bodo kle-
rikalci naše namesto podpirali, ovirali!
Častno je za našo stranko, da imamo
mного mož, sposobnih za poslance.

Toda volili jih bomo v boju, zato pride
posebno v poštev, ali je kandidat po
svojem volilnem okraju dovolj znan,
kajti volilnih shodov bo le malo mo-
goče, in ali je sposoben. Misel na kan-
didaturo dr. Karba ni vzknila pri nas
v Celju, prišla je iz kmetijskih ust, saj
je dr. Karba znan in priljubljen daleč
okoli kot izvrsten delavec na narodnem
polju. Isto tako ni treba hvaliti g.
Goričana, ki ima velike zasluge za
povzdigo kmetijstva.

In gospod Brinar? Učitelj je, in
mi odkrito pred vsem svetom izjav-
ljamo, da je šola naš najdragoc-
enejši zaklad (gromovito odobra-
vanje!) in da je za nas dobro učitelj-
stvo vse! Zato proč z vsemi pomisleki,
če je kdo učitelj ali doktor, zaradi
tega še ni manj vreden! Kar se gosp.
Mahneta tiče, sem vesel in ponosen,
da ga imamo med seboj in da deluje
v naših odsekih. Skusite izbrati dobre
kandidate, vaš sklep bodi srečen, po-
tem pa z navdušenjem v boj! (Živahni
živio klici.)

S tem je bila debata končana.
Predsednik g. Širca da na gla-
sovanje kandidaturo gospoda
Riharda Karba in g. Franca
Goričana. Sprejeto soglasno,
nasproti se ni vzdignila no-
bena roka. Isto tako je bil z
navdušenjem enoglasno pro-
glašen kot kandidat splošne
kurije g. Brinar.

Nato je nastopil burno pozdrav-
ljen kandidat dr. Karba, ki se je
zahvalil za zaupanje, ki je častno ne
le zanj, temveč tudi za narodno stran-
ko, ki ste jo spoznali kot stranko
čistih rok in čistih namenov. (Tako je!)
Spominja se septemberskih dogodkov,
ki so glasno klicali po spravi in slogi
v skupnih vprašanjih. Toda zgodilo se
je drugače. Videlo se je, da hoče dr.
Korošec sam edino vodstvo. Naši vladi
in našim Nemcem mora biti jako ljubo,
da je prišlo med nami do volilnega
boja, zato je postopanje duhovniške
stranke neodpustna predrznost! (Klici
pritrdjevanja!) Te volitve naj dokažejo,
ali je v slovenskem ljudstvu še toliko
zdravega jedra, da se upre tej samo-
volji. — Poslančevanje je zelo težavno
in jako nerad, pravi govornik, sem se
odločil, da sprejem kandidaturo. Če
bom pa izvoljen, hočem biti poslanec
na svojem mestu, čepuriti ne ma-
ram. (Živio!) Moj politični in gospo-
darski program se strinja s programom
narodne stranke in samo na tem pro-
gramu kandidiram.

Nato se oglasi g. Goričan, ki
izjavlja, da sprejme kandidaturo in se
zahvaljuje za izraženo zaupanje. Ne
bom vam veliko govoril, pravi med
drugim, dosehal sem imel navado
več delati, pa manj govoriti. Obljub-
ljam pa, da bom delal vsestransko v
prijem hasek celokupnega naroda, po-
sebej še našega kmetijskega ljudstva.
Delati pa hočem tudi na to, da se
doseže med slovenskimi poslanci v
skupnih vprašanje skupno postopanje.
Moj poklic je hoditi med ljudstvo, če
vidim, da na svojih poučnih shodih kaj

dosežem sem vedno bolj vesel, kakor če bi zadel v loteriji. Kmet sem z dušo in telom, kot agrarec kandidiram. Vedno sem si želel da bi še več mogel koristiti, toda manjkalo mi je vpliva na spodaj in še bolj vpliva na zgoraj. Vi volilci mi ga boste pripravili! Skrbite za veliko udeležbo, delajte za mene in jaz bom delal za vas! (Živio!)

Tudi naslednji govornik, gospod Brinar, kandidat splošne skupine, je napravil s svojim temperamentnim govorom globok vtis na poslušalce. Izjavil je pred vsem: Jaz nisem kandidat učiteljev; mene niso postavili učitelji, niso me pooblastili, noben učitelj me ne bo volil, jaz hočem biti kandidat ljudstva. (Glasno pritrdjevanje.) To naglašam, če so med nami vohuni (klici: Naj le slišijo!) Dandanes niso kandidate kakor prej, ko so se prinašale kandidatu na krožniku. Vzlic temu se zanašam na disciplino stranke, h kateri pripadam. Da se podam v ta volilni boj, to mi narekuje iskrena ljubezen do slovenskega naroda, ki jo gojim kot svoje življenje, odkar se zavedam. In da kandidiram v splošni skupini, je vzrok, ker držim s tistimi, ki so revni in teptani. V Hrastniku je živel moj oče kot rudar, že v najnežnejši mladosti sem okusil in videl vso bedo, usmilili so se mi ti ljudje, začel sem jih ljubiti. Zato se bom potegoval za najnižje sloje in če so drugi sedli za bogato obloženo mizo, mi nočemo biti Lazarji. (Odobranje!) Ne poostrujmo volilnega boja, bojujmo se dostojno in vedno s poštenimi sredstvi! Podam se na križev pot, podpirajte me!

Po tem govoru, ki je izzval živahno odobravanje, je prečital g. dr. Kukovec došlo brzojavko iz Slovenjgradca, da je na veličastnem shodu kandidatura g. dr. Božiča soglasno sprejeta, istotako Brinarjeva. (Klici: Živela!) Končno razvija g. dr. Kukovec kot kandidat skupine slovenskih trgov približno sledeče misli: Ne moremo slaviti današnjega družabnega reda, ki ga bo duh časa gotovo v marsičem popravil, toda v sedanjih razmerah treba z njim računati. Druge so potrebe recimo delavcev v Hrastniku in meščanov v Gradcu. Mi na Spodnjem Štajerskem smo še precej enotni, dosedaj se naši trgi še niso bogve koliko oddaljili od kmetijskih občin. Žalec na pr. se le malo loči od Griž ali Gotovelj. Vendar imajo trgi posebne interese, katere treba podpirati, saj se kmetom v okolici trgov in mest vedno bolj godi kakor drugod. (Res je!) Naše tržanstvo, obrtnike, trgovce, uradnike treba dvigniti, to ne bo nasprotovalo kmetijskim interesom, korist bo imel celokupni narod. Sedaj prvič nastopi slovensko meščanstvo, kar smatramo kot lep napredek. Toda poslanec bo moral zastopati tudi vse one tisoče Slovencev, ki so krivično potopljeni v nemških mestih. S svojimi volilci, pravi g. kandidat, hoče prirediti posebne shode, na katerih se bo poučeval o njih željah in razvijal svoj program, tu pa hoče še podati razna navodila glede volitev. Opozarja na važnost volilnega dela, potrebo agitacije itd. Volitve iz splošne skupine se bodo vršile že 7. maja, morebitne ožje volitve 14. maja; kmetijska skupina 17. maja. Prepričali ste se, konča govornik, da nas pri vseh naših korakih vodi nesebičnost, da imamo le žrtve, da nam pa naša narodna vest veleva delovati z vsemi močmi za probujo in povzdigo našega ljudstva. (Živio!)

G. Miha Jošt se v sklepnih besedah zahvaljuje kandidatom, predsedstvu današnjega shoda in vsem udeležencem, na kar se shod ob 1/2. uri zaključil.

Shod se je vršil popolnoma v redu, brez najmanjšega motenja, dasi so kmetje pripovedovali, da je petrovski kaplan imel dopoldne „shod“ (kakih 13 in 1/2 ljudi), kjer so baje obetali, da bodo na našem shodu delali trušč. No, premislili so se. Je bilo boljše. Tudi v pridigi je kaplan namigaval, da bodoče volitve. Toda zavredni kmetje že vedo, kaj imajo storiti.

Volilni shod v Slovenjgradcu.

V gostilniških prostorih „Narodna doma“ se je zbralo do 200 kmečkih volilcev iz vseh treh sodnih okrajev, ki volijo skupno poslanca iz kmečke kurije. Zlasti je bil častno zastopan tudi marnberški okraj.

Za predsednika shoda se izvoli g. veleposestnik I. Verdnik, kateri v kratkem nagovoru opomni na važnost shoda in bližajočih se volitev, ter podeli besedo g. drž. poslancu Ježovniku. Gosp. poslanec tudi povdarja važnost volitev in svetuje kmetom, naj se ne udajo komandi od druge strani, ampak naj volijo po svojem razumu in spoznanju.

Dr. Koderman razjasni politični položaj in razpravlja zlasti o tem, kako je duhovniška stranka samopašno in preširno zavrnila dogovor in tedaj raznetila med ljudstvom, ki si je želelo mirnih volitev, nepotreben boj. Narodna stranka ne more prepustiti kmečkih mandatov brez boja duhovnikom, zlasti ne v onih okrajih, kjer so pri minolih državnozbornih volitvah sijajno zmagali naši vrli neodvisni kmetje. Vendar narodna stranka neče postopati tako kakor duhovniška stranka, ki je na Veliki petek v najmanjši sobi „Narodna“ po omizju broječem 15 mož postavila za kandidata profesorja Vrstovška. Ljudstvo naj danes na shodu samo postavi kandidata.

Nato priporoča pooblaščen zastopnik volilcev marnberškega okraja v daljšem krasnem nagovoru, da se postavi za kandidata g. dr. Anton Božič.

G. Verdnik se tem izvajanjem pridružuje in v lepih besedah izvaja, da je predlagani kandidat kmečki sin, kateri že izza otroških let pozna in ljubi kmečki stan; da je sam posestnik in tedaj pozna kmečko gospodarstvo; da je delaven v kmetijskem združenstvu. Sicer pa si kmetje sami postavijo kandidata in volijo poslanca; če jih ne zastopa po njihovi volji, ga lahko vsak čas pokličejo na odgovor.

Dr. Koderman priporoča kandidaturu dr. Božiča imenom izvrševalnega odbora.

Dr. Anton Božič, pozdravljen z živahnim ploskanjem in živijo-klici, izjavi, da sprejme kandidaturu. Povdarja, da kot kmečki sin pozna in ljubi kmečki stan in se bode, če bode izvoljen, z vsemi močmi zavzemal za koristi svojih kmečkih volilcev. Nato govori o pomenu in važnosti deželnega zbora in razvije svoj program. Zlasti se v svojih premišljenih in poljudnih izvajanjih peča z reformo dež. financ. Razpravlja tudi o lokalnih potrebah svojega volilnega okraja, zlasti o regulaciji Mislinje ter izjavi, da bo smatral za svojo dolžnost, vedno zastopati vse, kar bo njegovim kmečkim volilcem in kmečkemu stanu v prid.

G. Verdnik se zahvaljuje kandidatu za njegov izborni govor in pozove navzočega pristaša kmečke zveze, župnika Pečnika, naj pove, ali se strinja s kandidatom programom, in če ne, kaj se mu ne zdi prav.

Župnik Pečnik ne ve odvrniti ali ugovarjati niti besedice, kar vzbudi živahno veselost.

G. I. Verdnik da kandidaturu g. dr. Božiča na glasovanje. Kandidatura se sprejme ob velikem navdušenju soglasno; kajti tudi žup-

nik Pečnik v kljub izrecnemu opominu ni glasoval proti nji.

Dr. Božič se znova zahvali za zapanje navzočih volilcev in predlaga, da shod odobri za splošno kurijo kandidaturu gosp. Franca Brinarja, nadučitelja v Gotovljah, kateri se istočasno proglasi za kandidata na žalskem shodu.

Gg. Verdnik in dr. Koderman govorita v prilog tej kandidaturi. Nek zvezarski mladenič izjavlja, da bode kandidat zvezarjev v splošni skupini poslanec Pišek; v ostalem pa govori le o batinah in polenih, tako da se njegov „govor“ izgubi v bučnem smehu.

Nato se sprejme tudi kandidatura g. Brinarja soglasno, tudi proti nji niso glasovali navzoči trije zvezarji.

Nekateri zborovalci so izrekli željo, da priredi gosp. Brinar shod v okraju, kar so zastopniki izvrševalnega odbora z veseljem obljubili.

V lepih besedah je g. predsednik Verdnik ponovil uspehe današnjega shoda in je pozval kmete, da se držijo današnjih sklepov in se ne dajo oplahiti od nikogar, kajti potem bo, kakor poslednjič, tudi tokrat zmaga naša. Nato je zaključil pomembni volilni shod.

Shod zaupnikov v Mestinju

se je vršil včeraj ob 1. uri popoldne. Častno je bil zastopan rogaški okraj in tudi šmarske občine so po večini poslale svoje zastopnike. V imenu izvrševalnega odbora je otvoril shod V. Spindler; predsednikom je bil izvoljen g. M. Kregar, posestnik iz Št. Petra na Medv. selu. Na to je Spindler v daljših izvajanjih očrtal delokrog in naloge deželnega zbora ter zahteve, ki jih imamo Slovenci do njega. Posestnik Potočnik iz Žetal je predlagal po daljših izvajanjih, v katerih je očrtal delovanje laži kmečke zveze, ki ljudstvo za nos vodi, za kandidata naprednih Slovencev v šmarsko-rogaškem kmečkem vol. okr. g. M. K. Berlisga, posestnika, trgovca in poštarja v Žetalah. Predlog je bil z velikim odobravanjem vzet na znanje in se je po izvajanjih g. Sotoška, Spindlerja in drugih enoglasno z navdušenjem sprejel.

G. Berlisg se je zahvalil za zapanje, obljubil, da bo v slučaju izvolitve vestno zastopal tlačeni narod in težnje kmetijskega stanu; če pa tudi ne bi zmagal, ne bo zaradi tega pustil nadaljnjega dela za napredek slovenstva v okrajih; ni nečastno pasti kot vojak na političnem bojnem polju. Poziva vse, naj ga krepko podpirajo, da bo izid časten za narodno stranko, naj nemudoma uvedejo agitacijsko delo, ki se ima v vsaki posamezni občini v teh tednih izvršiti. Posebno je opozarjal še na agitacijsko sredstvo nasprotnikov: „vera je v nevarnosti“ in kazal na brezmejno lažljivost te fraze in na ostudno izrabljanje verskih čustev v volilnem boju. Nato je predsednik med splošnim navdušenjem zaključil shod. — Somišljeniki — naprednjaki v okrajih Šmarje-Rogatec! Vaš kandidat je: M. K. Berlisg, posestnik in poštar v Žetalah. Vsakega izmed nas in vas častna zadeva je, da se vržete z vso silo v volilni boj. Podrobna navodila dobe posamezniki.

Zaupni shod v Ormožu.

Ni se veliko vabilo za ta zaupni shod; nismo se poslužili ne lepakov ne pisanih vabil; mož je povedal možu in zbralo se na: je včeraj lepo število v Ormožu. Bilo so to stari znanci iz prejšnjih bojev za napredno kmečko stvar, kmetje iz Obriza, Ivanjkovec, Sv. Bolfanka, Huma, Loprič, Pušinec, Sv. Tomaža, Velikenedelje, časno število Središčanov, zaupniki iz ptujskega okraja, nekaj obrtnikov in gg. učiteljev. Vladala

je vzorna edinost in navdušenje za našo dobro narodno stvar — mnogo obetajoč začetek volilnega boja v ptujsko-ormoškem okraju. Otvoril je shod predsednik okr. odb. „Nar. str.“ g. Jos. Šinko z lepim pozdravnim govorom. Nato je izročil pozdrave naprednjakov v ptujskem okraju g. nadučitelj A. Pesek. Domačin urednik Lešničar ie nato v daljšem govoru pripovedoval, kako je prišlo do tega volilnega boja in označil vzroke, kateri nas silijo, da v kmečkih občinah sodnih okrajev Ptuj-Ormož postavimo poleg g. dr. Ploja, čegar kandidaturu vsi odobravamo in jo bomo po svojih močeh podpirali, tudi še jednega moža iz napredne slovenske kmečke stranke. (Pritrdjevanje.) Vname se na to živahen razgovor o osebni kandidaturi. G. Lovro Petovar predlaga veleposestnika g. Jakoba Zdravca. (Soglasno dolgotrajno odobravanje.) Po navdušenih govorih nekaterih zaupnikov se sprejme ta kandidatura soglasno. G. Jakob Zdravec se je izrazil, da sedaj še ne more končno dati svoje besede, a da bode v slučaju sprejema kandidature kandidiral na naprednem kmečkem programu Nar. stranke, trudil pa se bode tudi, da kaj doseže za slovensko obrtništvo. (Pritrdjevanje.) Govorilo se je še o notranjih strankinih zadevah, na kar se je lepo obiskan zaupni shod zaključil. K sklepu poročila bodi le še to omenjeno, da je vzbudila kandidatura g. Jak. Zdravca tako splošno navdušenje in simpatije, da je njegova izvolitev z g. Plojem že danes zagotovljena. Nismo zastopnj v tem okraju dobili l. 1907 pri državnozbornih volitvah v dokaj težavnejših okoliščinah za g. Zdravca nad 2 tisoč glasov!

Zaupni shod v Rajhenburgu

se je vršil dopoldne ob 11. uri pri Unšludu na velikonočni pondeljek. Iz vse h krajev kmečkega volilnega okraja so se zbrali zaupniki, bilo jih je do 100. Predsedoval je vrli župan iz Stolovnika g. Anton Kunej, g. naduč. Jamšek pa je bil zapisnikar. G. Miloš Stibler iz Celja je nato pričel razgovor o deželnozbornih volitvah s posebnim ozirom na brežiški okraj. Podal je kratek pregled o sedanjem položaju štajerskih Slovencev, o hudem boju, ki ga bijejo Nemci zoper Slovence, o upravičenosti kompromisnega predloga od strani narodne stranke, klerikalci odklonijo kompromis. Našel je nato celo vrsto drugih klerikalnih grehov, ki so vzbujali veliko ogorčenje. Glede volitev samih spominja zborovalce na boj Kunej-Jankovič, že takrat, ko še ni bilo narodne stranke, so kmetovalci tega okraja jasno pokazali, da so samostojni, napredni in se ne dajo komandirati od kaplanov in mežnarjev. Izberite si zopet sami kandidata po svoji volji. Toda eno ne smemo pozabiti: narodna stranka je zahtevala kompromis, da pridejo v deželni zbor najboljši izmed najboljših. Kompromis je razbit, klerikalci bodo privlekli na bojišče zopet svoje idijotske kandidate in slepili z njimi neuke množice, toda vse to nas ne sme premotiti, mi moramo v svoji stranki in glede svojih kandidatov tudi sedaj ostati na stališču: najboljši izmed najboljših. G. Benjamin Kunej priporoča na to kandidaturu g. Ivana Malus, veleposestnika na Bizeljskem in slavi njegove vrline. Nastane nepopisno navdušenje. G. Malus se zahvaljuje. Veselje ima nad probujanjem kmečkega stanu, zato rad sodeluje, ako ga kličejo. Pa poslanec mora biti vodja v svojem okraju. Vodja pa lahko neizmerno mnogo koristi, pa tudi neizmerno mnogo škoduje. Prvo obljubi, da se za volitve ne bo brigal samo do volitev, temveč bo po volitvah neprenehoma prirejal poučne shode. Nadalje govori

o raznih kmečkih vprašanjih, vsi navzoči so se čudili temeljitemu znanju in globokim mislim. Posebno lepo je dokazal, da želi klerikalizem, ki je proti ljudski izobrazbi, pogin malega, srednjega kmeta, da nastanejo razmere kakoršne so na Italjanskem in Angleškem: bogati veleposestniki in hlapci pa berači, srednjega posestva ni več! Nasvetovalo se mu je, pravi, da naj udriha po učiteljstvu, vzbudilo je velikansko navdušenje, ko je tako odkritosrčno in razumno pobijal ta nasvet ter še enkrat izjavil, da je eno prvih sredstev za gospodarski napredek našega kmetijstva izobrazba.

G. Benjamin Kunej priporoča kandidaturu g. Franca Brinarja v splošni skupini. Soglasno sprejeto, takoj se je odposlala sledeča brzojavka: »Shod narodne stranke Žalec. Narodni volilci zbrani v Rajhenburgu navdušeno pozdravljajo kandidaturu Franca Brinarja v splošni kuriji Celje-Brežice-Slovenjgradec.« Kunej.

Predstavi se na to g. Rebek kot kandidat spodnještajerskih mest in trgov v splošni kuriji. Priporoča, da mora vsak Slovenec v tej skupini na volišče, da nas vlada ne bo mogla več tajiti! Nato razvije program: šolstvo sploh, nemški sodeležani nam ne privoščijo ničesar. Srednje šole, ravnotako pa tudi obrtne in sploh razne strokovne šole, povsod opažamo sovraštvo do Slovencev. Zahtevamo slov. dež. šolski svet, slov. trg. zbornico. Ta mandat mora biti enkrat naš, pripravljamo se torej že sedaj, da bo prihodnjič zmaga tem ložja. Za sedaj pa ni izključena ožja volitev, pri kateri bi odločevali Slovenci. Zato vsi na volišče! Tudi g. Rebeka so zborovalci navdušeno pozdravljali.

Vršil se je razgovor o taktiki, o agitacijah, katerega so se udeležili razni govorniki. Ob 1. uri popoldne zaključil g. predsednik zborovanje. Omenimo še, da klerikalcev ni bilo blizu.

Politična kronika.

b Priznanje ministra Schreinerja, zakaj vlada preganja narodno-socialno omladino na Češkem. „Venkov“ poroča z Dunaja, da je nemški minister-rojak izjavil onim nemškimi poslancem, ki so mu očitali preganjanje čeških radikalcev, to le: „Gospoda, nam Nemcem treba dokazov, da so Čehi vse razdirajoči element; ta dokaz se nam pa samo tedaj posreči, ako pridejo narodni socialisti v parlament prav zelo razdraženi. Zato mislim, da bi baš Nemci ne smeli podcenjevati odredb, katere je vlada v tem oziru ukrenila. Odgovornost za to prepuščamo „Venkovu“, dodajemo pa, da ta list že vnaprej odklanja kakoršenkoli dementi.

b Nemški klerikalci so si te dni vsilili vstop v takozvane nemške „Schutzvereine“ (nemška obrambna društva), ki so pa v resnici napadalna, protislovanska društva. Ta društva so bila dosedaj v rokah nemških liberalcev, nacionalcev in naprednjakov ter so klerikalce izključevale iz vrst svojih pristašev. Odkar so Luegerjanci začeli tako slovesno izjavljati v parlamentu in v deželnem zboru nižjeavstrijskem ter v dunajskem mestnem svetu, da so večji in bolj vneti germanizatorji kakor katerakoli druga nemška stranka, so si sūdmarkovski „naprednjaki“ stvar premislili ter so sprejeli klerikalce v svoje vrste; toda ne povsod. Kjer so jih liberalci odklonili, kakor na G. r. Avstrijskem, so si osnovali svojo posebno klerikalno „Ostmarko“, katera ima namen, braniti deželo pred počesčevanjem in bodi zanesla svoje germanizatorično delovanje tudi na Češko v. Pošumavo. „Čech“, glasilo čeških klerikalcev, poziva z ozirom na to,

češke klerikalce, naj si tudi oni po nemškem vzoru pribore vstop v češka obrambna društva, v katerih naj uveljavijo svoj vpliv ter naj napravijo konec delovanju „protikatoliških elementov“ v teh društvih. Ako bi pa to ne šlo, naj si osnujejo svoja posebna katoliška obrambna društva po nemškem vzoru. Naši slovenski klerikalci so svoje nemške in češke brate v tem oziru že prekosili. Ločili so se že davno od slovenskih narodnjakov, ki so brez ozira na politično prepričanje dosedaj složno delovali v našem edinem obrambnem društvu v družbi sv. Cirila in Metoda. Odrtgali so se od nas ter delajo na svojo pest, kakor pravijo, v obrambo naših jezikovnih mej. Kako pa je to „obrambno delo“ naših klerikalcev, sodi lahko vsak po tem, da se povsod vežejo ne z narodnjaki, ampak z nemškimi klerikalci, ki so jim politično bližji. V tem se jasno kaže: 1. razdiralnost in pogubnost klerikalizma; 2. smotrena in premišljena mednarodna organizacija klerikalizma v dosego svojih posebnih protinarnodnih klerikalnih političnih ciljev.

Zaupniki po vseh okrajih, prepisite takoj volilne imenike in pridno reklamirajte!

Štajerske novice.

a Sestanek članov Izvršev. odbora narodne stranke se vrši danes zvečer ob 8. uri v rdeči sobi restavracije „Narodni dom“ v Celju.

a Prepisi volilnih imenikov so dovoljeni, tako je odločila c. kr. štajerska namestnija. Slavni jurist dr. Ambroschitz, vodja celjskega magistrata namreč tega v „smislu postave“ ni hotel pripustiti. Na pritožbo s slovenske strani je pa namestništvo določilo, da je tudi prepis volilnih imenikov dovoljen, ker ni v zakonu prepovedan. Zaradi tega seveda vlada v magistratnih krogih veliko ogorčenje in „vaharica“ že poziva nemškonacionalne poslance, naj proti temu odloku protestirajo. Česa je pa strah teh gospodov? Ali se že v za Nemce prikrojenem celjskem volilnem okraju bojijo za mandate?

a Za narodni sklad so darovali kvartopirci v „Nar. domu“ v Celju 120 K; Jager, knjigovodja, Celje 1 K; Turnšek, Nazárje, 2 K; Milan Detiček, Celje, 1 K; dr. Zabukovšek, Celje, 5 K; dr. Koderman, Celje, 2 K; kvartopirci v Vuhredu 120 K; Deržič Ivan, Zidanmost, 4 K; Kos, Laški trg 1 K. Iskrena zahvala in živeli!

a Klerikalni zaupni shod se je vršil danes dopoldne v Celju pri „belem volu“. Kandidatom v kmečkih občinah celjskega okraja sta postavljena dr. Benkovič in — Terglav. Udeležencev ni bilo mnogo, a med njimi je bilo, kakor nam zatrjuje očitavec, samo — 14 duhovnikov. „Ljudska“ volja se je baje za dr. Benkoviča in Terglava odločila v pol uri.

a Dr. Verstovškova kandidatura. Ta gospod profesor povsod zelo čudno začinja svoje karijero. Kakor je znano, je začel g. profesor svojo politično karijero pri taroku z duhovniki v „N. domu.“ Čudno je začel tudi svojo kandidaturu: omizje 6 duhovnikov in 9 kmetov je bil izraz „ljudske volje“ za g. profesorja. Prav klavern začetek, kaj ne, g. profesor? Škoda, da niso volitve v predpustu!

a Nemški šparkasi v Celju, ki ima svoje prostore v velikem poslopju pred kolodvorom, so vlagatelji mesca

marca zopet vzeli 239.260 K 43 vin. Vložilo se je namreč 202.101 K 73 vin., vzdignilo pa 441.362 K 16 vin. Vsega skupaj je ta nemška šparkasa že izgubila na vlogah pol milijona kron.

a Zlati zaslužni križec se je danes izročil celjskemu opatu gosp. Ogradiju.

a Novi industrijski svet ima 22. aprila na Dunaju svoj občni zbor. Slovenci najbrž nimamo v njem niti jednega zastopnika.

a Nesreča vsled neprevidnosti. Kmet Šimon Aigner v Etmisslu pri Aflencu je hotel razstreliti neko pečino. Ker se dinamit ni vnel, ga je mislil drugi dan izvrtati. Pri tem je eksploziral dinamit, raznesel pečino in Aignerja tako razmesaril, da je kmalu nato umrl. Tudi hlapec Franc Lehner, ki je pomagal pri delu, je hudo poškodovan, a bo najbrž okreval.

a Iz Vranskega. Učiteljstvo naše šole je priredilo 21. m. m. roditeljski sestanek, ki se ga je udeležilo lepo število poslušalcev. Vsi smo z zanimanjem sledili izvajanjem g. nadučitelja Megliča, ki nam je v daljšem in temeljitem govoru pojasnil važnost dobre vzgoje. Jako hvaležni smo mu tudi bili, da nas je po končanem predavanju opozoril na varnost hranilnih vlog za časa vojne.

a Takso za enoletne prostovoljce, ki služijo na lastne stroške, namerava armadna uprava za 100 K zvišati. Znašala bi potem 448 K. Armadna uprava pravi, da bo to morala storiti vsled splošnega podraženja živil in drugih potrebščin za obleko.

a Nalezljive bolezni na Štajerskem. Od 24. febr. do 27. marca je bilo na Štajerskem 2077 slučajev raznih nalezljivih bolezni.

a Zlati zaslužni križec s krono sta dobila od cesarja g. župnik Merkuš v Žetalah in načelnik rogaškega okr. zastopa ravnatelj Simony.

a V Št. Petru v Sav. dol. po novejših informacijah ni sklenjen med gg. Lenkom in dr. Jančičem kompromis za obč. volitve. Klerikalci so se s tem kompromisom le bahali (!)

a Umrla je v Pušencih pri Ormožu na velikonočni pondeljek žena župana g. Mastena Alojzija Masten, roj. Kralj. Bila je pridna gospodinja in uživala splošno priljubljenost. Gosp. županu naše najiskrenejše sožalje!

a Iz Ruš. Na Veliko soboto malo pred poldnevom je prestrašila prebivalce ruške vasi tromba požarne brambe. Takoj se je raznesel glas, da gori na več mestih gozd med Falo in Št. Lovrencem. Požar je povzročila kakor že večkrat lokomotiva. Bliskoma je bilo pripravljenih 16 mož ruške požarne brambe, ki so se pod vodstvom stotnika M. Sernca odpeljali proti požarišču. Došli so tja skupno s selniško požarno brambo, ki ima seveda mnogo bližje. Iz Fale so došle brzojavke o ponesrečenih železniških delavcih, ki so prvi šli gasit. Zajel jih je ogenj od treh strani, proti četrti strani pa niso mogli uiti zaradi navpičnih sten. Morali so skozi plamen. Pri tem se jih je pet zelo hudo opeklo, eden manje, železniški mojster M. Kožel pa je padel čez neko skalo in se precej pobil. Nekemu delavcu je skoraj vsa obleka zgorela na životu, da je prišel na pol nag do nekega čuvaja, ki ga je za silo oblekel. Ponesrečence so pripeljali k ruškemu železniškemu zdravniku g. dr. Gorišku. Gasit je prišla tudi ruška tovarniška požarna bramba kakor tudi ona iz Pobrežja. Vse požarne brambe so se odlikovale pri svojem težavnem in nevarnem delu, posebno naši Rušani. Ob pol treh je pripeljal poseben vlak iz Maribora 2 mestni parni brizgalni, katerih pa niso mogli rabiti. Z vlakom

se je pripeljal c. k. nam. svetnik grof Attems, polkovnik domobranskega polka, gozdarski in okrajni komisar, železn. sekcijski inženir in dr. Poštni vlak pa je pripeljal 200 vojakov-domobrancev, ki so gasili še dolgo v noč in se ob 11. uri vrnili v garnizijo. Škoda ni velika. Večje nesreče se je bilo bati, ker je bil skraja hud veter in je ogenj se bližal grajščinskim in kmečkim jelovim gozdom. Pogorele parcele so večinoma železniške. Ubogi so ponesrečeni delavci, ki imajo kaj žalostne praznike. Upamo pa, da vsi okrevaajo in dobe za požrtvovalnost primerno nagrado.

u Iz Maribora. Kako daleč sega strankarstvo! „Slovensko trgovsko društvo“ je stalen podpornik „Slovenskega Gospodarja“, ker plačuje uredništvu tega lista vsako leto **2000 kron za oglase** na eni strani. „Slov. trg. društvo“ je le strokovno društvo, ne politično, a vendar podpira izključno klerikalne liste. To pa „katoliškim“ gospodom v uredništvu „Slov. Gosp.“ še vedno ni zadosti. „Slov. G.“ je zgubil že vse poštenje in ves slovenski čut, ker je tako nesramen, da pobira od naših trgovcev le denar, drugače pa jih prezira kakor kamen na cesti. Mi molčimo vedno o tem, dasiravno se nam zdi postopanje „Slov. trg. društva“ sila čudno, da prenaša celo mirno to preziranje že dve leti. Sicer se spominjamo, da je uredništvo mariborskega lista pred kratkim „Slov. trg. društvu“ povedalo celo jasno in razločno, da temu društvu ne mara delati nobene reklame. S to izjavo se strinja najnovejši čin urednika „Slov. Gosp.“, ki ni hotel sprejeti v list niti besede o velikem koncertu dne 4. tm., katerega je priredilo „Slov. trg. društvo“ in „Slov. Čitalnica.“ Pomislite, ob meji smo, s težkim trudom se vzpenjamo k posameznim umetniškim prireditvam, a domači mariborski „slovenski“ list se brani, da bi prinesel vsaj kratko naznanilo. Ista pesem ob vsaki predstavi, ob vsaki prireditvi! Skoro gotovo je, da se razmere ne bodo spremenile in da slovenski klerikalci ne pridejo k pameti, dokler bo rogovilil v njihovi prvi vrsti dr. Korošec. Tužna nam majka, dokler ljudstvo ne pomete teh rimskih pijavk, ki ne poznajo domovine, ne brata, ampak le svoj žep.

v Poročil se je vseučiliški docent dr. Rajko Nachtigall na Dunaju s hčerko pokojnega slov. pisatelja in rodoljuba dr. Hinka Dolenca, gđc. Miroslavo Dolencevo.

a Da ne poginemo, reši nas, gospod, državnega poslanca Roškarja! Kako temeljito razume nemškutarija pri sv. Lenartu v slov. gor. gospodariti, te jeremijade nam ni treba posebej opevati. Med drugimi že propalimi prišlo je tudi sedaj posestvo vdove vsenemca in pretepača Mravлага skoro na nič. Kaj storiti, kam se obrniti, če sila kola lomi, rojilo je našima renegatoma Zirngastu in Sedmineku že dalje časa po glavi. Romala sta od juga do severa pomoči iskaje kot agenta Sūdmarke, a zaman. Kakor strela iz neba, treščilo je agentoma Zirngastu in Sedmineku v glavo, da bo treba zbobnati skupaj vse tržke magnate. S pomočjo vseh nemškutarjev in seveda tudi Sūdmarke „sfehtala“ sta toliko, da so rešili vsenemško posestvo; primernejše bi bilo, da bi bila „fehtala“ zase, vsaj Sedminek! Zakaj pa niso Slovenci te ponujane prilike uporabili, če je bila prilika res tako ugodna? Vsa krivda ter neodpustljiva malomarnost in brezbriznost se kot zasluge po vsej pravici morajo pripisati edino-le vzornim faktorjem naše okrajne hranilnice, zlasti pa ravnatelju pisarne.

Vogrino ter dijete na debelo požirajo-
čemu Roškar-ju, znaremu dičnemu
„zastopniku“ slovenskega ljudstva.
Roškar, sedaj je bila prilika te natan-
čnejše spoznati, koliko skušaš koristiti
kot branitelj pravic slov. naroda. Pastir
ovčic, tu bi bil udaril po nasprotnih
s svojim frakom ter povzročil, da bi
se bil nakupičeni kapital obrnil v
narodno korist, ne pa za fond mastnih
dijet.

**o Pri občinskih volitvah v Bu-
čah** v kozjanskem okraju so zmagali
pristaši narodne stranke. Županom je
izvoljen Franc Bah iz Bučke gorce.
To je v kratkem času že četrta ob-
čina v kozjanskem okraju, kjer so bili
klerikalci poraženi. Živeli napredni
Slovenci! Krepko naprej!

**o Župnik Medved — kandidat v
kmečkih občinah Slov. Bistrica —
Konjice.** Kakor se nam danes poroča,
je včeraj kandidatura g. Petra
Novaka v Slov. Bistrici proti
kandidaturi laporskega župnika Med-
veda — propadla. Župnik Medved
je torej kandidat. G. Peter Novak, ka-
teremu so mariborski duhovniki ponu-
dili kandidaturo, je baje izjavil, da na
vsak način kandidira.

**o Posledice velikonočnega stre-
ljanja.** Na Veliko soboto se je pone-
srečil v Pečicah pod Mariborom pri
streljanju posestniški sin Berlič. Ra-
njene ima obraz in roke tako, da so
ga morali prepeljati v bolnišnico. Isti
dan zvečer se je zgodila nesreča v vasi
Jablance, kake pol ure oddaljeni od
gori imenovane. Pri posestniku Jož.
Ribiču je eksplodiralo po neprevidnosti
domačega sina par kilogramov smod-
nika in odtrgalo od hiše en zid in
duri in neznatno ranilo več oseb. —
Hujše nesreče ni bilo, ker je smodnik
eksplodiral skozi zid in ne skozi strop.
Človek bi vendar pričakoval, da bi
starši pri tako množicah se nesrečah,
ki se dogajajo ob teh praznikih, znali
bolj varno in previdno s smodnikom
ravnati in ga shranjevati.

**o Žikarce pri Sv. Barbari pri
Mariboru.** Tukaj je izvoljen za župana
narodni mož Alojz Živko.

o Iz Obreža pri Središču. Pred
nekaj dnevi pokopali smo pri nas
kmeta g. Ozmeča, očeta sedanjega kan-
didata „kmečke“ zveze. Opetovano se je
že naglašala vzorna lažinarodnost na-
ših klerikalcev. Tudi zvezani kandidat
župnik Ozmec pri Sv. Lovrencu kaže
svojo pristno „katoliško narodno“ pre-
pričanje ob vsaki priliki. I smrt svo-
jega očeta mu je služila za dokaz na-
vedenega dejstva. Vse potrebščine za
sprevod omislile so se pri židovskem
trgovcu, dasi razpolaga naš kraj s
tremi narodnimi trgovci. Kaj vam mar
žep slovenskih trgovcev, da le vašega
polnijo zaslepljeni farani?! Kaj ne, g.
Ozmeč, tako ravnanje diči kandidata
kmečke zveze? Ob tej priliki opom-
nimo, da ne pozna naših slovenskih
trgovcev naše župnišče in njega pri-
vesek, ključarji. Kateri Slovenec more
zaupati takim brezznačajnejšem? Naš
kmet naj pokaže vrata tem prilizjen-
cem, z odprtimi očmi naj gleda okoli
sebe, da si izbere za svoje voditelje
može, ki zaslužijo v resnici to ime.

u V Pušencih pri Ormožu je
nastal na velik petek zvečer skoraj
ogelj. Pri kmetu Martinu Skoliber, ki
ni bil doma, so zažgali otroci kup
slame. Zgorela je tudi velika množina
treščja. K sreči je pihal nasproti veter,
kajti drugače bi zgorelo celo še ne
popolnoma postavljeno novo poslopje.
Stariši, pazite na otroke!

u Zagoneten slučaj. Dne 19.
marca je Jožef Sluga, klepar v Bra-
slovčah popival v neki gostilni z več

prijatelji. Precej vinjen se je podal
domov in njegovi prijatelji so ga še
nekaj poti spremili. Pozneje so ga
mimoidoči našli v snegu ležati in so
ga spravili domov v vežo. Ko pride
njegova žena, ki ga je med tem po
gostilnah iskala, domov, ga je našla,
da je popolnoma brezzavesten ležal na
tleh in iz več ran mu je tekla kri.
Sluga je umrl 30. marca, ne da bi
prišel k zavesti. Vsa pozvedovanja
oblasti dosedaj niso mogla spraviti v
to zadovo luči.

Primorske novice.

**o Tržaški zdravnik dr. Depan-
gher,** eden voditeljev laške krščansko-
socialne stranke, je spisal neko me-
dicinsko brošuro. Kakor poroča „Zarja“,
je knjiga pisana tako „nesramno in
pohujšljivo“, da jo je drž. pravdništvu
konfisciralo. Lep krščanski socijalec!

o Šesto ljudsko knjižnico osnuje
v kratkem tržaško počitniško akadem.
društvo „Balkan“ v Lonjeru.

o „Sloga“, nov hrvatsko-srbski
list, je začel izhajati v Trstu.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Senovo pri Rajhenburgu, 13. apr.
(Brz. N. Dn.) Pri volitvi župana v ve-
liki občini Senovo zmagal vrl napred-
njak g. Miha Senica. Cerjakov Radej
je grdo propadel. Živeli senovski na-
prednjaki!

Odpust rezervistov.

a Dunaj, 13. apr. (Brz. „Nar. Dn.“).
Vojno ministerstvo je včeraj odredilo,
da se takoj prične z odpustom rezerv-
vistov v Bosni, Hercegovini in južni
Dalmaciji. Medtem ko se je že pred
nekaterimi dnevi odredil odpust rezerv-
vistov, ki so bili še pri svojih garni-
zijah v notranjosti države, se bo
sedaj pričelo tudi z odpustom v novih
avstr. kronovinah, in sicer v prvi vrsti
onih 3 letnikov, ki so morali l. 1908.
po svojih dosluženih letih še ostati iz-
jemoma v službi, nadalje nadomestnih
rezervistov, katerih ostane le še toliko
v Bosni, Hercegovini in južni Dalma-
ciji, da ostane tam armada na zvišanem
mirovnem stanju, in slednjič vseh dru-
gih rezervistov. Dalje služnim tretje-
letnikom iz l. 1908. se šteje dosedanja
izjemna služba za 3 orožne vaje, vsem
ostalim za 1 orožno vajo. Z ozirom
na težavne prevozne in prometne raz-
mere bo odpust dalje časa trajal.

Političen položaj.

Dunaj, 10. aprila. (Brz. „Nar. D.“)
„Narodni Listy“ poročajo, da v raznih
resortih že izdelujejo proračun za leto
1910, ki bo najbrž že koncem drugega
tedna v majniku gotov. Državni zbor
se skliče 27. tm., da reši polletni pra-
račun, aneksijsko predlogo, odškodnino
Turčiji, trgovinsko pogodbo z Rumun-
sko, eventualno tudi s Srbijo in za-
konski predlog o davku na žganje.
Delegaciji se najbrž skliče 14. sep-
tembra na posvetovanje na Dunaj. V
ministerstvu sedaj po Veliki noči ne
bo nobenih izprememb. Stališče barona
Bienertha je bolj utrjeno ko kedaj
prej; ima močno zaslombo pri vladi, na
ministru zunanjih zadev baronu Aeh-
renthalu in na ustavovernih velepos-
estnikih.

Wekerle na Dunaju.

Budimpešta, 13. aprila. (Brz. „Nar.
Dn.“) Ministerski predsednik dr. We-
kerle je danes zjutraj odpotoval na
Dunaj, da se udeleži skupnega mini-
sterskega posvetovanja.

Skupna ministerska konfe- renca.

Dunaj, 13. aprila. (Brz. „Nar. D.“)
Jutri popoldan bo pri ministru zuna-
njih zadev baronu Aehrenthalu skupna
ministerska konferenca, ki se bo ba-
vila s trgovinskima pogodbama z Ru-
munsko in s Srbijo.

Lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa nemškemu ce- sarju.

Berolin, 13. aprila. (Brz. „Nar. D.“)
„Tageblatt“ ve poročati, da se v diplo-
matičnih krogih govori, da je cesar
Franc Jožef poslal nemškemu cesarju
Viljemu lastnoročno pismo, v katerem
izraža svoje zadovoljstvo, da se je av-
strijsko-srbski spor rešil mirnim potom
in izreka nemškemu cesarju zahvalo,
da je v tem konfliktu tako zvesto stal
na strani Avstrije.

Sankcija ententnega protokola.

b Carigrad, 13. aprila. (Brz. „Nar.
Dn.“) Splošno se pričakuje, da bode
sultan danes sankcioniral ententni
protokol.

Velik požar.

b Gloggnitz, 13. aprila. (Brz. „Nar.
Dn.“) Sinoči je v papirnici Schlögl-
Mühl kmalu po 10. uri izbruhnil strašen
ogelj, ki je v kratkem času vpepelil
celo tovarno. Ogenj je nastal v dvo-
rani za stroje. Kako je nastal, še ni
dognano; sodi se pa, da je kdo nalašč
zažgal, ali pa je nastal ogenj, ker se
je pretrgala električna žica. Požarne
brambe (bilo jih je 25 na licu mesta)
so z največjim naporom ogenj lokalizirale
in obranile pisarno, stanovališča
in kotle. Vsi stroji so uničeni. Škoda
znaša na milijone, vendar je pokrita z
zavarovalnino. Še danes zjutraj je bila
vsa dolina reke Schwarze zavita v
gost dim.

Različne vesti.

b Dunaj, 13. aprila. (Brz. „N. D.“)
V norišnici Steinhof so strežaji ne-
kega bolnika do smrti pretepli.

o Hamborn, 13. apr. (Brz. N. D.)
Včeraj ponoči so eksplodirali v jedni
tukajšnji jami plini in je bilo ubitih
5 rudarjev.

o Bruselj, 13. apr. (Brz. N. Dn.)
Kakor poročajo jutranji listi iz Ant-
verpua, so pomorske oblasti zabranile
angl. parniku Rubensu vhod v prista-
nišče, ker so se na njem pojavili 3
slučaji kuge. Parnik je prišel od La
Platte.

Slovanski zapiski.

**d Poraz sarajevskega nadškofa
dr. Stadlerja.** Poročali smo o razmerah,
ki so nastale v edini organizaciji bos-
nanskih Hrvatov, takozvani „Hrvatski
Narodni Zajednici“, vsled brezmejne
gospodstvaželjnosti sarajevskega nad-
škofa dr. Stadlerja in njegovih fana-
tikov. Hoteli so to organizacijo dobiti
popolnoma v svoje roke in tako hrvat-
sko politiko v Bosni napeljati v eks-
tremno klerikalni tir. Najbolj na poti
jim je bil med narodom splošno pri-
ljubljeni dr. Mandić, predsednik H. N. Z.
Njega moralno ubiti, je že par me-
secev sem naloga glasila Štadlerjevcev,
„Hrvatskega Dnevnika“. Štadler se je
zvezal s Frankovci, da bi pri glavni
skupščini, ki je bila 4. t. m., vrgel dr.
Mandića in njegove in da bi v odbor
spravil same svoje zveste. Prišlo je
nad 700 ljudi, in velika večina teh, na
čelu jim bosanski Franjevci (franci-
škani), so stali zvesto za dr. Mandića.
Med Franjevci in dr. Štadlerjem je
namreč globok jez, ker so Franjevci
res narodni duhovniki, dr. Štadler in
njegova garda pa breznarodni jezuitje,
ki jim je širjenje klerikalizma prva in
glavna naloga brez ozira na koristi
naroda. Dr. Štadler se „vestno“ trudi,
da bi Franjevce v Rimu kolikor mo-
goče očrnil. Na glavni skupščini H. N. Z.

so torej Štadlerjevci hoteli vreči dr.
Mandića in tako vodstvo Hrvatov pri-
tegniti nase, pa se jim je to temeljito
ponesrečilo. Ko so videli, da so v manj-
šini, so razgrajali tako dolgo, da je
bila skupščina brez končnega rezultata
oblastveno razpuščena. — Štadlerjev
„Hrv. Dn.“ je prinesel o skupščini iz
duhovniškega peresa skozinskož laž-
njivo poročilo; pa tudi to ne bode
Štadlerju pripomoglo.

d Dijaška banka v Moskvi. Profe-
sor finančnega prava na vsenčilišču v
Moskvi Ivan Ozerov je uresničil ori-
ginalno idejo: ustanovil je dijaško
banko, katera bode dajala dijakom in
akademikom posojila in kredit pod
ugodnimi pogoji. Kapital, ki je bil na-
bran, znaša 3 milijone rubljev. Ruskih
dijakov in akademikov je 40.000 in od
teh se morate dve tretjini boriti z naj-
hujšo bedo. Nadjati se je torej, da bode
nova banka velika dobrota za te re-
veže ter da bode nosila narodu velike
moralne koristi.

**Sprejme se zdravo, močno in snažno
dekle za mlekarino.**

Plača po dogovoru. — Kje, pove uprav-
ništvo „Narodnega Dnevnika“. 43 2-2

Postenega

hlapca

sprejme takoj. — Plača po
dogovoru.

**J. KRAŠOVIC, trgovec
v Žalcu.** 204 3-3

Darujte za Narodni sklad!

Priporočá se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta šte. 8

pri nakupu platna, prtov, pr-
tičev itd., bombaževinastega
blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode se
izdeluje doma in po meri.
Gene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilolikalnica
v Koledvorskih ulicah 8.

SUKNA

in modno blago

.. za obleke ..

priporočá firma

Rarel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na Češkem.

Tvoraiške cene. Vzorci franko.

112 50-23